

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH240009
NAZWA OBSZARU Ostoja Środkowojurajska

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH240009	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Ostoja Środkowojurajska

1.4. Data opracowania 2001-05	1.5. Data aktualizacji 2025-04
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-08
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-06
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 5 kwietnia 2023 r. w spr. soo Ostoja Środkowojurajska (PLH240009)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
19.5046

Szerokość geograficzna
50.4213

2.2. Powierzchnia [ha]:

5767.55

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2   Nazwa regionu

PL22	Śląskie
PL21	Małopolskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
6210			4.91		G	B	C	B	B
6430			0.01		G	D			
6510			5.75		M	C	C	C	C
7220			0.27		G	B	C	A	B
7230			0.55		G	B	C	B	B
8210			12.0		G	A	B	B	A
8310			0.0	24	G	B	B	C	B
9110			247.9		G	A	C	B	B
9130			166.1		G	A	C	B	B
9150			83.19		G	A	B	B	B
9170			57.41		G	A	C	B	B
9180			3.94		G	A	B	C	B
91E0			3.23		G	B	C	C	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).

- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1188	Bombina bombina			p				R	M	D			
P	2109	Cochlearia polonica			p	30000	40000	i	P	M	A	A	A	A
P	1902	Cypripedium calceolus			p				V	M	D			
P	6216	Hamatocaulis vernicosus			p	2	4	area	P	M	C	C	C	C
F	1096	Lampetra planeri			p				P	M	D			
M	1318	Myotis dasycneme			w	1	2	i	R	G	C	C	C	C
M	1321	Myotis emarginatus			w	7	27	i	R	G	C	C	B	C
M	1324	Myotis myotis			w	115	352	i	C	G	C	B	C	C
M	1303	Rhinolophus hipposideros			w	5	21	i	C	G	C	B	B	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego

Pokrycie [%]

N19	22.89
N10	0.24
N17	53.72
N23	0.01
N16	8.19
N12	14.95
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Pod względem administracyjnym Ostoja Środkowojurajska zlokalizowana jest w granicach województwa śląskiego i małopolskiego.

Ostoją Środkowojurajska rozciąga się równoleżnikowo, obejmując swym zasięgiem rozległe na kilkanaście kilometrów Pasma Smoleńsko-Niegowonickie. Tworzą ją łagodne wzniesienia zbudowane ze skał jurajskich, poprzecinane dolinami pochodzenia erozyjno-denudacyjnego. Jedną z najciekawszych dolin jest Dolina Wodąca, gdzie różnice wysokości od dna doliny do szczytu wzgórza dochodzą do 90 m.

W orografii obszaru dominują zróżnicowane formy, jak wypiętrzenia skalne, skaliste wzgórza, pofałdowania, jary i doliny.

Pod względem geologicznym obszar znajduje się w południowej części jednostki strukturalnej zwanej monokliną śląsko-krakowską, która zbudowana jest z osadowych skał triasu i jury. Skały te pocięte są uskokami, tworząc szereg bloków tektonicznych. Podłoże większości obszaru monokliny tworzą utwory jury górnej reprezentowane głównie przez wapień i margle oksfordu oraz kimerydu. Młodszyymi utworami geologicznymi są skupienia grubokrystalicznego kalcytu, występujące w obrębie wapieni górnourajskich, które zostały następnie zdenudowane przez trzeciorzędowe procesy krasowe, czego pozostałością są podziemne formy krasowe oraz skaliste ostańce wapienne. Najmłodsze utwory geologiczne przykrywające w wielu miejscach wapień górnourajskie, to czwartorzędowe piaski wypełniające obniżenia dolinne o miąższości do kilkunastu metrów.

Obszar jest ubogi w wody powierzchniowe. Występują bardzo nieliczne potoki, a w okresach obfitych opadów funkcjonują cieki okresowe w obniżeniach dolinowych. W odległości około 700 m na północny zachód od rezerwatu przyrody Góra Chełm znajdują się źródła rzeki Centurii. Przy zachodniej granicy ostoi znajdują się również źródło Mitręgi.

Znaczną część obszaru zajmują zbiorowiska leśne.

W dolinach i u podnóża wzniesień licznie występują drzewostany sosnowe. Najcenniejsze lasy objęte ochroną rezerwatową tworzą zbiorowiska buczyn i jaworzyny górskiej z jęczycznikiem zwyczajnym (*Phyllitis scolopendrium*). Na wapiennych ścianach skalnych występuje cenna roślinność muraw naskalnych. W skrasowiakach skał wapiennych występują jaskinie z bogatą szatą naciekową, np. Jaskinia Ciesień, Jaskinia Na Świniuszcze, Jaskinia w Straszycowej Górze, Jaskinia Zegar, Jaskinia Józefa stanowią wartość przyrodniczą jako miejsce hibernacji nietoperzy. Natomiast w jaskini Biśnik znaleziono narzędzia kamienne sprzed 500 tysięcy lat, należące do człowieka neandertalskiego, co czyni ten obiekt jednym z najstarszych miejsc zasiedlonych przez człowieka w Polsce.

Ostoją Środkowojurajska ma duże znaczenie dla zachowania warzuchy polskiej (*Cochlearia polonica*) – gatunku endemicznego dla Polski. W źródłiskowym odcinku Centurii znajduje się największe i najlepiej zachowane stanowisko tego gatunku.

Ze względu na duże walory krajobrazowe terenu, nagromadzenie jaskiń i ostańców skalnych, obszar ten stanowi popularne miejsce wypoczynku dla turystów pieszych, a także dla turystyki kwalifikowanej: rowerowej, speleologii i wspinaczki skałkowej. Wyznaczono tu wiele szlaków turystycznych: pieszych i rowerowych, a także ścieżki tematyczne.

4.2. Jakość i znaczenie

Obszar wyróżnia się dużą różnorodnością zbiorowisk leśnych z dużym udziałem płatów buczyn storczykowych. Duże, wiekowe buki z dziuplami są bardzo ważnym miejscem odpoczynku, rozrodu i rojenia nietoperzy. m.in. podkowca małego (*Rhinolophus hipposideros*), nocka orzęsionego (*Myotis emarginatus*) i nocka dużego (*Myotis myotis*). Zwierzęta te hibernują w licznych jaskiniach, z których ponad 20 uznanych zostało za siedlisko będące przedmiotem ochrony. Namuliska jaskiń kryją cenny materiał paleontologiczny. Liczne ostańce skalne objęte są ochroną z uwagi na występującą na nich roślinnością muraw naskalnych. Siedlisko wapiennych ścian skalnych występuje w podtypie światłolubnym i w podtypie cieniolutubnym, gdzie spotkać można rzadką paproć jęczyznik zwyczajny (*Phyllitis scolopendrium*). W Ostoi Środkowojurajskiej znajduje się najbogatsze i jedno z 3 zastępczych stanowisk endemicznej warzuchy polskiej (*Cochlearia polonica*), której liczebność ocenia się na kilka tysięcy osobników.

Przedmiotami ochrony w obszarze są siedliska przyrodnicze (4030, 6210, 6410, 6430, 6510, 7140, 7220, 7230, 8210, 8310, 9110, 9130, 9150, 9170, 9180 i 91E0) oraz gatunki roślin (warzucha polska i haczykowiec błyszczący) i zwierząt (podkowiec mały, nocek łydkowłosy, nocek orzęsiony, nocek duży, szlaczkoń szafraniec i modraszek telejus).

4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylon*).

Badania terenowe (2017-2018) potwierdziły brak siedliska w obszarze. Zidentyfikowano nieliczne miejsca występowania wrzosu pospolitego (*Calluna vulgaris*), jednak gatunek ten zajmował bardzo niewielkie powierzchnie i występował w bardzo niewielkim zagęszczeniu w strefie przejściowej pomiędzy zbiorowiskami leśnymi i nieleśnymi, rzadziej obserwowany był w obrębie łąk usytuowanych na suchym i bardzo nisko produktywnym podłożu, na których jednak występował pojedynczo. Siedlisko przewidziane do usunięcia z listy przedmiotów ochrony - czeka na akceptację zmiany statusu przez KE.

6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*)

Dominuje podtyp światłolubny. Podtyp cieniolutubny występuje na skałach położonych w obrębie dobrze zachowanych kompleksów lasów liściastych, głównie buczyn. Jakość danych – G. W latach 2014-2015 przeprowadzono inwentaryzację przyrodniczą na potrzeby planu zadań ochronnych, wykonaną przez ekspertów, zgodnie z metodyką GIOŚ. Reprezentatywność jest doskonała – A. Siedlisko jest bardzo dobrze wykształcone w obu podtypach. Powierzchnia względna – B. Siedlisko zajmuje powyżej 2% powierzchni pokrycia siedliska w kraju w regionie kontynentalnym. Stan zachowania jest dobry – B. Struktura jest dobrze zachowana (II), a zachowanie funkcji ma średnie perspektywy (III). Część płatów przekształcona w wyniku wykorzystania turystycznego (wspinaczka skałkowa), a także zbyt dużego przerzedzenia drzew w obrębie skał. Ocena ogólna – A, wynika ze średniej ww. ocen.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

Siedlisko przewidziane do usunięcia z listy przedmiotów ochrony - czeka na akceptację zmiany statusu przez KE.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Siedlisko przewidziane do usunięcia z listy przedmiotów ochrony - czeka na akceptację zmiany statusu przez KE.

6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*)

Wykonane badania w 2010 r. potwierdziły występowanie siedliska na powierzchni 5,75 ha. Natomiast badania z lat 2017-2018 r. nie potwierdziły występowania siedliska 6510. Proponuje się pozostawienie siedliska w obszarze. A także ponowienie badań, ewentualne podjęcie działań ochronnych i ewentualne dalsze zmiany w zakresie występowania siedliska w obszarze.

Reprezentatywność znacząca – C. Siedlisko jest słabo wykształcone na niewielkich powierzchniach.

Powierzchnia względna – C. Siedlisko zajmuje poniżej 2% powierzchni pokrycia siedliska w kraju w regionie kontynentalnym. Stan zachowania – C. Struktura jest średnio zachowana lub częściowo zdegradowana (III), a zachowanie funkcji ma średnie lub niekorzystne perspektywy (III). Łąki w dużej części ulegają zarastaniu i degradacji. Ocena ogólna – C, wynika ze średniej ww. ocen.

7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)

Badania terenowe (2017-2018) potwierdziły brak siedliska w obszarze. W obrębie niecki źródłiskowej Centurii występują zbiorowiska torfowiskowe, jednak zdecydowanie zaliczyć je należy do siedlisk o kodach 7220 i 7230. W północno-zachodniej części obszaru (przy jego granicy), na południe od Ogrodzieńca, wykształciła się nad brzegami ciekuroślinność szuwarowa, która lokalnie charakteryzuje się bardzo niewielkimi nawiązaniem do siedliska 7140, jednak brak jednoznacznych identyfikatorów fitosocjologicznych. Dodatkowo siedlisko charakteryzuje się bardzo dużymi wahaniami poziomu wód, co również nie sprzyja wykształcaniu się torfowisk przejściowych. Siedlisko przewidziane do usunięcia z listy przedmiotów ochrony - czeka na akceptację zmiany statusu przez KE.

7220 Źródlika wapienne ze zbiorowiskami (*Cratoneurion commutati*)

Zidentyfikowano 1 płat siedliska w źródłiskach Centurii, gdzie znajduje się najlepiej zachowane stanowisko zastępcze warzuchy polskiej *Cochlearia polonica*. Reprezentatywność jest dobra (B), siedlisko jest wykształcone w nietypowy sposób – kopalne pokłady martwicy wapiennej występują w śladowych ilościach, ale węglan wapnia wyraźnie odkłada się na roślinności (zarówno na mchach, jak i na roślinach zielnych). Zimna i zasadowa woda sącząca się z kilku źródeł w obrębie opisywanej misy pozwoliła na wykształcenie się zbiorowiska 7220. Ocena powierzchni względnej C – poniżej 2% zasobów regionu kontynentalnego w kraju. Stan zachowania jest doskonały (A), płat siedliska ma rozwiniętą warstwę mszystą składającą się z gatunków ściśle związanych z siedliskiem. Ocena ogólna – B, wynika ze średniej ww. ocen.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Siedlisko stwierdzono wyłącznie w obrębie misy źródłiskowej Centurii. W miejscu tym wykształciły się niewielkie pokłady torfu porośnięte młakami ze znacznym udziałem turzyc, mchów brunatnych. Siedlisko w obszarze zajmuje niewielką powierzchnię 0,55 ha. Jakość danych – G. W latach 2017-2018 przeprowadzono inwentaryzację przyrodniczą na potrzeby planu zadań ochronnych, wykonaną przez ekspertów, zgodnie z metodyką GIOŚ. Reprezentatywność jest dobra – B. Siedlisko dobrze wykształcone i stosunkowo dobrze zachowane. Powierzchnia względna – C. Siedlisko zajmuje poniżej 2% powierzchni pokrycia siedliska w kraju w regionie kontynentalnym. Stan zachowania jest dobry – B. Struktura jest dobrze zachowana (II). Zachowanie funkcji ma średnie perspektywy (III) - siedlisko wykazuje w swoim obrębie znaczną zmienność pod względem stanu zachowania – dobrze zachowane płaty z ubogą i właściwą dla siedliska roślinnością zielną oraz doskonale wykształconą warstwą mszystą sąsiadującą z fragmentami zarastającymi przez wierzby (*Salix* spp.) i sosnę zwyczajną (*Pinus sylvestris*) oraz ekspansywny trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos*). Ocena ogólna – B, wynika ze średniej ww. ocen.

8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*

Siedlisko zostało zidentyfikowane na 17 stanowiskach. W ostoi występują dwa podtypy siedliska – światłolubny 8210-2-1 oraz cieniolutubny 8210-2-2. Na skałach sąsiadujących z terenami otwartymi i siedliskiem

8310 Jaskinie niedostępne do zwiedzania

Siedlisko zostało zidentyfikowane w 18 jaskiniach i jest bardzo charakterystyczne dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Jakość danych – G. W latach 2014-2015 przeprowadzono inwentaryzację przyrodniczą na potrzeby planu zadań ochronnych, wykonaną przez ekspertów, zgodnie z metodyką GIOŚ. Reprezentatywność jest dobra – B. Siedlisko dobrze wykształcone i stosunkowo dobrze zachowane. Znajdują się tu jaskinie, z których część została odkryta stosunkowo późno (lata 90. XX w. i początek XXI w.) i zostały zamknięte dla powszechnego ruchu grotolazów. Z siedliskiem tym związana jest bogata fauna nietoperzy hibernujących w jaskiniach. Fauna naścienna jaskiń w ostoi stanowi bogate w grupy systematyczne ugrupowanie trogloksenów. Powierzchnia względna – B. Siedlisko zajmuje powyżej 2% powierzchni pokrycia siedliska w kraju w regionie kontynentalnym. Stan zachowania jest średni – C. Jaskinie z uwagi na dostępność podlegają ciągłej penetracji i antropopresji. Ocena ogólna – B, wynika ze średniej ww. ocen.

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)

Jakość danych – G. W 2015 r. przeprowadzono inwentaryzację przyrodniczą na potrzeby planu zadań ochronnych, wykonaną przez ekspertów, zgodnie z metodyką GIOŚ. Reprezentatywność jest doskonała – A. Siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez podtyp 9110-1 Kwaśna buczyna niżowa (*Luzulo pilosae-Fagetum*). Powierzchnia względna – C. Siedlisko zajmuje poniżej 2% powierzchni pokrycia siedliska w kraju w regionie kontynentalnym. Stan zachowania jest dobry – B. Struktura jest średnio zachowana (III), z

uwagi na małą ilość martwego drewna, drzew biocenotycznych i nieodpowiednią strukturą wiekową drzewostanów (w kilku płatach). Zachowanie funkcji ma dobre perspektywy (II). Ocena ogólna – B, wynika ze średniej ww. ocen.

9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae*-Fagenion, *Galio odorati*-Fagenion)

Jakość danych – G. W 2015 r. przeprowadzono inwentaryzację przyrodniczą na potrzeby planu zadań ochronnych, wykonaną przez ekspertów, zgodnie z metodyką GIOŚ. Reprezentatywność jest doskonała – A. Część płatów siedliska reprezentuje podtyp 9130-3 Żyzna buczyna górską (*Dentario enneaphylli*-Fagetum i *Dentario glandulosae*-Fagetum), w jego formie sudeckiej cechującej się występowaniem żywca dziewięciolistnego *Dentaria enneaphyllos*. Jednak większość płatów jest trudna do jednoznacznego zakwalifikowania – wykazują one cechy pośrednie pomiędzy podtypem 9130-3 a podtypem 9130-1 Żyzna buczyna niżowa (*Galio odorati*-Fagetum). Powierzchnia względna – C. Siedlisko zajmuje poniżej 2% powierzchni pokrycia siedliska w kraju w regionie kontynentalnym. Stan zachowania jest dobry – B. Struktura jest średnio zachowana (III), z uwagi na małą ilość martwego drewna, drzew biocenotycznych i nieodpowiednią strukturą wiekową drzewostanów (w kilku płatach). Zachowanie funkcji ma dobre perspektywy (II). Ocena ogólna – B, wynika ze średniej ww. ocen.

9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero*-Fagenion)

Jakość danych – G. W 2015 r. przeprowadzono inwentaryzację przyrodniczą na potrzeby planu zadań ochronnych, wykonaną przez ekspertów, zgodnie z metodyką GIOŚ. Reprezentatywność jest doskonała – A. Siedlisko w obszarze reprezentowane jest wyłącznie przez podtyp 9150-2 Małopolska buczyna storczykowa (zbirowisko *Fagus sylvatica*-*Cruciata glabra*), cechujący się obecnością w runie przytulinki krzyżowej (*Cruciata glabra*) i obfitym występowaniem konwalii majowej (*Convallaria majalis*). Powierzchnia względna – B. Siedlisko zajmuje powyżej 2% powierzchni pokrycia siedliska w kraju w regionie kontynentalnym. Stan zachowania jest dobry – B. Struktura jest średnio zachowana (III). Na części płatów stwierdzono negatywne przekształcenie struktury wiekowej, pionowej i przestrzennej drzewostanów, skutkujące także przekształcaniem innych warstw lasu, w tym nadmiernym rozwojem podszytu, który niekorzystnie wpływa na bogate gatunkowo runo ciepłolubnych buczyn i nieodpowiednią strukturą wiekową drzewostanów. Zachowanie funkcji ma dobre perspektywy (II). Ocena ogólna – B, wynika ze średniej ww. ocen.

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Jakość danych – G. W 2015 r. przeprowadzono inwentaryzację przyrodniczą na potrzeby planu zadań ochronnych, wykonaną przez ekspertów, zgodnie z metodyką GIOŚ. Reprezentatywność jest doskonała – A. Siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez podtyp 9170-2 grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*). Powierzchnia względna – C. Siedlisko zajmuje poniżej 2% powierzchni pokrycia siedliska w kraju w regionie kontynentalnym. Stan zachowania jest dobry – B. Struktura jest dobrze zachowana (II). Zachowanie funkcji ma dobre perspektywy (II). Ocena ogólna – B, wynika ze średniej ww. ocen.

9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio platyphyllis*-*Acerion pseudoplatani*)

Jakość danych – G. W 2015 r. przeprowadzono inwentaryzację przyrodniczą na potrzeby planu zadań ochronnych, wykonaną przez ekspertów, zgodnie z metodyką GIOŚ. Reprezentatywność jest doskonała – A. Siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez podtyp 9180-2 Jaworzyna z jęczynikiem zwyczajnym. Powierzchnia względna – C. Siedlisko zajmuje powyżej 2% powierzchni pokrycia siedliska w kraju w regionie kontynentalnym. Stan zachowania jest średni – C. Struktura jest średnio zachowana (III), Siedlisko ma specyficzne wymagania i ograniczone jest do północnych i północno-wschodnich stoków dużych wzniesień. Zwykle zajmuje też bardzo niewielkie powierzchnie. Zachowanie funkcji ma średnie perspektywy (II). Ocena ogólna – B, wynika ze średniej ww. ocen.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)

Jakość danych – G. W 2015 r. przeprowadzono inwentaryzację przyrodniczą na potrzeby planu zadań ochronnych, wykonaną przez ekspertów, zgodnie z metodyką GIOŚ. Reprezentatywność jest dobra – B. Siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez podtyp 91E0-3 niżowy łąg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum*), związany z dolinami mniejszych rzek i strumieni. Powierzchnia względna – C. Siedlisko zajmuje poniżej 2% powierzchni pokrycia siedliska w kraju w regionie kontynentalnym. Stan zachowania jest średni – C. Struktura jest średnio zachowana (III). Łęgi w obszarze zachowały się jedynie w postaci wąskich

pasów towarzyszących nielicznym na tym terenie ciekom. Praktycznie brak jest przypadków bezpośredniego sąsiedzostwa łągów z innymi leśnymi siedliskami przyrodniczymi. Zachowanie funkcji ma średnie perspektywy (II). Ocena ogólna – B, wynika ze średniej ww. ocen.

1303 Podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*)

Na terenie obszaru stwierdzono miejsca zimowania gatunku. Nietoperze są zwierzętami odbywającymi sezonowe wędrówki, a ich odnalezione miejsca występowania w obszarze Natura 2000 mają znaczenie głównie w okresie hibernacji.

Ocena populacji – C. Na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci stwierdzono zimowanie 5-21 osobników, co stanowi poniżej 2% populacji regionu kontynentalnego w Polsce. Stan zachowania dobry – B. Elementy cech siedliska gatunku są dobrze zachowane. W obszarze znajduje się, co najmniej kilkanaście zinwentaryzowanych obiektów dogodnych do hibernacji nietoperzy. Izolacja – B. Populacja nieizolowana, ale występująca w północnym krańcu krajowego zasięgu. Na południe Wyżyna Krakowsko-Częstochowska stanowi zwarty obszar występowania i migracji nietoperzy pomiędzy miejscami żerowania, rozrodu i hibernacji. Ocena ogólna – C, wynika ze średniej ww. ocen.

1318 Nocek łydkowłosy (*Myotis dasycneme*)

Na terenie obszaru stwierdzono miejsca zimowania gatunku. Nietoperze są zwierzętami odbywającymi sezonowe wędrówki, a ich odnalezione miejsca występowania w obszarze Natura 2000 mają znaczenie głównie w okresie hibernacji.

Ocena populacji – C. Na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci stwierdzono zimowanie 1-2 osobników, co stanowi poniżej 2% populacji regionu kontynentalnego w Polsce. Stan zachowania średni – C. Elementy cech siedliska gatunku są dobrze zachowane. W obszarze znajduje się, co najmniej kilkanaście zinwentaryzowanych obiektów dogodnych do hibernacji nietoperzy. Izolacja – C. Populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania. Wyżyna Krakowsko-Częstochowska stanowi zwarty obszar występowania i migracji nietoperzy pomiędzy miejscami żerowania, rozrodu i hibernacji. Ocena ogólna – C, wynika ze średniej ww. ocen.

1321 Nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*)

Na terenie obszaru stwierdzono miejsca zimowania gatunku. Nietoperze są zwierzętami odbywającymi sezonowe wędrówki, a ich odnalezione miejsca występowania w obszarze Natura 2000 mają znaczenie głównie w okresie hibernacji.

Ocena populacji – C. Na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci stwierdzono zimowanie 1-2 osobników, co stanowi poniżej 2% populacji regionu kontynentalnego w Polsce. Stan zachowania średni – C. Elementy cech siedliska gatunku nie odzwierciedlają potrzeb żerowiskowych. Gatunek związany z wodami stojącymi i wolnoplłynącymi, które w obszarze występują w ograniczonym zakresie. Izolacja – C. Populacja nieizolowana. Ocena ogólna – C, wynika ze średniej ww. ocen.

1324 Nocek duży (*Myotis myotis*)

Na terenie obszaru stwierdzono miejsca zimowania gatunku. Nietoperze są zwierzętami odbywającymi sezonowe wędrówki, a ich odnalezione miejsca występowania w obszarze Natura 2000 mają znaczenie głównie w okresie hibernacji.

Ocena populacji – C. Na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci stwierdzono zimowanie 115-352 osobników, co stanowi poniżej 2% populacji regionu kontynentalnego w Polsce. Stan zachowania dobry – B. Elementy cech siedliska gatunku są dobrze zachowane. W obszarze znajduje się, co najmniej kilkanaście zinwentaryzowanych obiektów dogodnych do hibernacji nietoperzy. Izolacja – C. Populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania. Wyżyna Krakowsko-Częstochowska stanowi zwarty obszar występowania i migracji nietoperzy pomiędzy miejscami żerowania, rozrodu i hibernacji. Ocena ogólna – C, wynika ze średniej ww. ocen.

Liczebność populacji nietoperzy na terenie Ostoi Środkowojurajskiej jest znana jedynie z zimowych monitoringów hibernujących nietoperzy. Podane liczebności są szacunkowe. Ze względu na niewielką liczbę stwierdzeń, która obejmuje wyłącznie osobniki zimujące, w jaskiniach przyjmuje się, że liczebność <2% populacji krajowej w regionie kontynentalnym (C). Liczebność ww. gatunków nietoperzy została oceniona w 2018 r. w wyniku zleconych badań (Ignaczak M., Stopczyński M., Postawa T. Ekologic. 2018.), a szczegółowo w oparciu o dane niepublikowane z zimowego monitoringu nietoperzy w jaskiniach Wyżyny Częstochowskiej. Autorem wyników jest dr hab. Tomasz Postawa z Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt

Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Liczenie nietoperzy i zbieranie danych jest wykonywane od 1987 roku w ramach projektu autorskiego T. Postawy. Sukcesywnie, co roku w dużych zimowiskach, a wrywkowo lub sporadycznie w jaskiniach, o małej liczbie zimujących osobników, wykonywane jest zimowe liczenie nietoperzy.

4030 Szlaczkoń szafraniec (*Colias myrmidone*)

W toku prac na PZO nie udało się potwierdzić występowania gatunku. Gatunek przewidziany do usunięcia z listy przedmiotów ochrony - czeka na akceptację zmiany statusu przez KE.

6177 Modraszek telejus (*Phengaris telejus*)

W toku prac na PZO nie udało się potwierdzić występowania gatunku. Gatunek przewidziany do usunięcia z listy przedmiotów ochrony - czeka na akceptację zmiany statusu przez KE.

6216 Haczykowiec błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*)

Na podstawie analizy wyników badań monitoringu GIOŚ dokonano oceny zasięgu powierzchni gatunku i zweryfikowano parametry oceny gatunku. W obszarze gatunek występuje w dolinie górnego biegu rzeki Centurii, z licznymi rozlewiskami, porośniętymi zbiorowiskami źródłkowymi, torfowiskowymi i szuwarowymi. Wielkość populacji 2m² – 4m². Występuje na rozproszonych stanowiskach. Jego darnie są z reguły nieduże (około 1-3 decymetry kwadratowe) lub współwystępuje z innymi gatunkami.

Ocena populacji – C. Poniżej 2% populacji regionu kontynentalnego w Polsce. Stan zachowania średni – C. Teren zarasta gatunkami zieloroślinowymi, takimi jak mięta długolistna (*Mentha longifolia*), pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*), sadziec konopiasty (*Eupatorium cannabinum*), a w wielu miejscach pojawia się trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos*), a cały teren zarasta zaroślami, głównie wierzbą szarą (*Salix cinerea*). W płatach z *Hamatocaulis vernicosus* gatunki ekspansywne zajmują obecnie poniżej 20%, lecz sytuacja może się szybko zmienić na niekorzyść. Izolacja – C. Populacja nieizolowana, w obrębie rozległego obszaru występowania. Ocena ogólna – C, wynika ze średniej ww. ocen.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	J02.01		o
L	H06.01		o
L	H		o
H	A04.03		o
H	E03		i
L	K02		i
M	J02.03		o
M	G05.04		o
M	E01.03		i
M	G01.04		i
H	B02.04		i
L	A07		i
L	C01.01		i
H	G01.04.03		i
M	G05.01		o
L	C01.01.01		i
L	A08		i
H	C01.04.02		o

M	B02.06		i
M	B02.02		i
M	A03.03		o
M	D01.01		i
M	I02		i
L	B07		i

Oddziaływania pozytywne

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	A04		i
M	A01		o
M	B		i
L	A03		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Babczyńska-Sendek B. 2010. Występowanie, zagrożenia i monitoring siedlisk nieleśnych na obszarach sieci NATURA 2000: Ostoja Kroczycka i Ostoja Środkowojurajska wraz z uwzględnieniem terenów przyległych. Katowice.2. Kulpiński K., Tyc A., Salasa-Orpich A. 2015. Występowanie, ocena stanu ochrony, zagrożenia i monitoring siedlisk i gatunków leśnych na obszarze sieci Natura 2000: Ostoja Olsztyńsko-Mirowska, Ostoja Złotopotocka, Ostoja Kroczycka, Ostoja Środkowojurajska, z uwzględnieniem terenów przyległych. Aerdo Group. Czeladź.3. Tyc. A i in. 2015 Identyfikacja obszarów występowania, zagrożenia, ochrona oraz monitoring skał wapiennych, jaskiń i schronisk skalnych, występujących na obszarach sieci NATURA 2000: Ostoja Olsztyńsko-Mirowska, Ostoja Złotopotocka, Ostoja Kroczycka, Ostoja Środkowojurajska wraz z uwzględnieniem terenów przyległych. FPiC, Kostkowice.4. Graboś A. 2016. Raport z badań warzuchy polskiej Cochlearia polonica. Monitorowane obszary Natura 2000: Ostoja Środkowojurajska (PLH240009).5. Stebel A. 2017. Raport z badań haczykowca błyszczącego Hamatocaulis vernicosus. Monitorowane obszary Natura 2000: Ostoja Środkowojurajska (PLH240009).6. Ignaczak M., Stopczyński M. Postawa T. Ekologic. 2018. Ekspertyza przyrodnicza w zakresie występowania nietoperzy na obszarach sieci Natura 2000: Ostoja Olsztyńsko-Mirowska, Ostoja Złotopotocka, Ostoja Kroczycka, Ostoja Środkowojurajska. Łódź.7. Kucharzyk J. i in. 2018. Ekspertyza przyrodnicza w zakresie siedlisk nieleśnych na obszarach sieci Natura 2000: Ostoja Olsztyńsko-Mirowska, Ostoja Złotopotocka, Ostoja Kroczycka, Ostoja Środkowojurajska. Centrum Ochrony Mokradeł. Warszawa-Olsztyn.8. Kata K. 2023. Monitoring przedmiotów

ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009: modraszek telejus (Phengaris teleius) i szlaczkoń szafrańiec (Colias myrmidone) - motyle (2023).

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	3.16	PL03	89.04		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Góra Chełm	+	0.41
PL02	Smoleń	+	0.08
PL03	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd	*	89.04
PL02	Ruskie Góry	+	2.67

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach
Adres:	Polska Plac Grunwaldzki 8-10 40-127 Katowice
Adres e-mail:	sekretariat@katowice.rdos.gov.pl

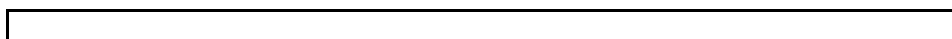
6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska PLH240009 Link: https://dzienniki.slask.eu/legalact/2021/8392/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH240009

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)